

**JAARBOEK
VAN HET
 EUROPEES
GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN
PENNINGKUNDE**

20
21

VALSE MUNTEN IN LIMBURG TIJDENS HET INTERBELLUM

Rombout NIJSSEN & Raf VAN LAERE

VALSMUNTERIJ IS VAN ALLE TIJDEN EN VAN ALLE STREKEN. Het zal daarom niemand verwonderen dat het niet altijd makkelijk is om het begrip ‘valsmunterij’ juist te definiëren en dat deze definitie in de loop der tijd evolueert^[1]. Valsmunters gebruiken een breed gamma aan technieken en bedenken creatieve oplossingen om hun vervalsingen zo misleidend mogelijk te maken en om alle pogingen tot beveiliging van officiële munten te omzeilen^[2]. Valsmunters worden echter niet alleen met technische uitdagingen geconfronteerd. Zij moeten hun producten aan de man of de vrouw kunnen brengen. Kleinschalige valsmunters spenderen het resultaat van hun huisvlijt vaak zelf op markten, handelszaken, herbergen en andere drukbezochte plaatsen in de hoop dat hun munten bij kleine betalingen onopgemerkt blijven. De economische en monetaire impact van dit soort valsmunterij is beperkt. Ze is eerder hinderlijk dan echt schadelijk. Dat ligt anders bij grootschalige valsmunterij en muntvervalsing die de economie van een land kunnen ontwrichten en die daarom tijdens internationale conflicten meer dan eens als wapen gebruikt worden. Grootschalige muntvervalsingen moeten een beroep doen op een uitgebreid netwerk om hun producten in omloop te brengen. Daarbij proberen de valsmunters zelf zoveel mogelijk op de achtergrond te blijven. Dat geldt zowel voor historische als voor hedendaagse valsmunterij^[3]. De manier waarop valsmunters een dergelijk netwerk uitbouwen zorgt daarbij soms voor heel wat sympathie bij de bevolking zoals in het geval van Joseph Farinet (1845-1880),

---

^[1] Zo somt bijv. L. HOFMANN, *Alter und neuer Müntz-Schlüssel* [...], Nürnberg 1683 (repr. Lindau 1977), p. 316-319 niet minder dan twaalf vormen van valsmunterij op. Wanneer de waarde van munten niet langer bepaald wordt door de metaalwaarde ervan, ontstaat een volledig nieuwe situatie die ook gevolgen heeft voor de valsmunterij en haar definitie. Omwille van het grote aantal soorten munten dat tijdens de middeleeuwen circuleert, is de grens tussen valsmunterij en deviezensmokkel daarenboven soms erg vaag, zie bijv. N. KLÜSSENDORF, *Der Aachener Wechslerprozess. Städtische Münzpolizei und Devisenschmuggler im Spätmittelalter*, Frankfurt am Main 1975.

^[2] Een recent, goed gedocumenteerd overzicht van de technieken gebruikt voor het vervaardigen van – voornamelijk Duitse – valse munten vanuit het standpunt van de munthandel en de verzamelaars wordt gegeven door G.-V. WEEGE, *Münzfälschungen. Wie schütze ich mich vor Fälschungen?*, Wien 2005.

^[3] Tijdens de late middeleeuwen geniet de Maasvallei een internationale uitstraling als valsmunterscentrum waar o.a. criminele bendes uit Frankrijk zich komen bevoorraden (L. FELLER, *Faux-monnayeurs et fausses monnaies en France à la fin du moyen âge (seconde moitié du xve siècle)*, Parijs 1986). Zwitserse valsmunters pakken het tijdens de eerste helft van de 18de eeuw dan weer helemaal anders aan; zie bijv. O. DUBUIS, *Le faux-monnayage dans le Pays de Vaud (1715-1750). Crime et répression*, Lausanne 1999 (*Études d'histoire moderne* 1).

Bent u geïnteresseerd in het vervolg van dit artikel?

***Neem dan contact op met het EGMP voor de aankoop
van het Jaarboek 2021***